

Suvestinė redakcija nuo 2017-01-01 iki 2017-12-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [112-4982](#); Žin. 2002, Nr. [113-0](#), i. k. 1021010ISTA0IX-1183

LIETUVOS RESPUBLIKOS VADOVYBĖS APSAUGOS ĮSTATYMAS

2002 m. lapkričio 7 d. Nr. IX-1183
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis Įstatymas nustato saugomų asmenų apsaugos organizavimą, saugomų asmenų statuso įgijimą, apsaugos užtikrinimą, saugomų asmenų teises, pareigas ir atsakomybę; vadovybės apsaugą užtikrinančios valstybės įstaigos – Vadovybės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – Vadovybės apsaugos departamentas) veiklos principus ir teisinius pagrindus, uždavinius, struktūrą, finansavimą, bendradarbiavimą su valstybės ir savivaldybių institucijomis ir įstaigomis, visuomeninėmis organizacijomis, taip pat Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų įgaliojimus, teises, pareigas, atsakomybę ir prievartos panaudojimo teisėtumo sąlygas.

2 straipsnis. Pagrindinės šio Įstatymo sąvokos

1. **Vadovybė** – Respublikos Prezidentas, Seimo Pirmininkas, Ministras Pirmininkas bei asmenys, laikinai einantys Respublikos Prezidento, Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko pareigas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, Žin., 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

2. **Saugomas asmuo** – vadovybė, asmenys, pavaduojantys Seimo Pirmininką, Ministrą Pirmininką, jų šeimos nariai, Lietuvos Respublikos oficialūs svečiai ir kiti asmenys, kuriems Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais pagrindais ir tvarka paskirta apsauga.

3. **Saugomo asmens statusas** – šio ir kitų įstatymų bei kitų teisės aktų nustatytų saugomų asmenų teisių ir pareigų visuma, susijusi su valstybės įsipareigojimu užtikrinti saugomo asmens apsaugą.

4. **Apsauga** – veikla panaudojant fizinę apsaugą, kriminalinę žvalgybą, transporto ir kitas technines bei prevencines priemones, skirtas saugomiems asmenims ir saugomiems objektams nuo neteisėtų veiksmų apsaugoti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-2263](#), 2012-10-02, Žin., 2012, Nr. 122-6122 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2263

5. **Fizinė apsauga** – saugomo asmens ir (ar) saugomo objekto saugumo užtikrinimas pasitelkiant postus, patruliavimą ir asmens sargybinius.

6. **Leidimų sistema** – speciali patekimo į saugomus objektus tvarka, apimanti asmens tapatybės nustatymą, leidimo įeiti į saugomą objektą išdavimą ir (ar) asmens daiktų patikrinimą naudojant metalo detektorius, rentgeno aparatus ar kitas priemones.

7. **Saugomi objektai** – Prezidentūros, Seimo, Vyriausybės pastatai ir teritorijos, saugomų asmenų gyvenamosios, darbo ir kitos vietos, kuriose lankosi saugomi asmenys, taip pat transporto priemonės, kuriomis vežami saugomi asmenys.

8. **Saugumo užtikrinimo lygis** – saugomo asmens ir (ar) saugomo objekto apsaugos mastas.

9. **Specialus režimas** – fizinės apsaugos, techninių ir prevencinių priemonių kompleksas, taikomas saugomame objekte ir skirtas jo apsaugai užtikrinti.

10. **Prevencinės priemonės** – galimų teisės pažeidimų priežasčių ir sąlygų šalinimas.

11. **Prievarta** – Vadovybės apsaugos departamento veiklos metodas, kuriuo siekiama įgyvendinti Vadovybės apsaugos departamento uždavinius ir kuris taikomas, kai nevykdomi Vadovybės apsaugos departamento pareigūno reikalavimai ar nurodymai arba siekiama išvengti pavojaus. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas šio įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka gali naudoti psichinę ir (ar) fizinę prievartą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2369](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14171

12. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statute (toliau – Vidaus tarnybos statutas), Lietuvos Respublikos policijos įstatyme, Lietuvos Respublikos ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatyme ir Lietuvos Respublikos sprogmenų apyvartos kontrolės įstatyme.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2369](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14171

3 straipsnis. Saugomų asmenų apsaugos organizavimo teisiniai pagrindai

Saugomų asmenų apsauga atliekama vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, šiuo Įstatymu ir kitais teisės aktais.

4 straipsnis. Saugomų asmenų apsaugos organizavimo principai

Saugomų asmenų apsauga grindžiama įstatymų viršenybės, teisėtumo, žmogaus teisių ir laisvių gerbimo, asmenų lygybės įstatymui, pariteto, viešumo ir konfidencialumo derinimo, tarnybinės drausmės bei politinio neutralumo principais.

ANTRASIS SKIRSNIS

SAUGOMŲ ASMENŲ STATUSAS, SAUGOMŲ ASMENŲ IR SAUGOMŲ OBJEKTŲ APSAUGOS UŽTIKRINIMAS

5 straipsnis. Saugomo asmens statuso įgijimas

1. Vadovybė saugomo asmens statusą įgyja nuo išrinkimo ar paskyrimo į atitinkamas pareigas įstatymų nustatyta tvarka.

2. Vadovybei apsauga skiriama nuo asmens paskyrimo ar išrinkimo iki atleidimo iš pareigų, asmens atsistatydinimo arba kadencijos pabaigos ir, jei tai nustatyta įstatymo, šiam laikotarpiui pasibaigus.

3. Asmenys, pavaduojantys Seimo Pirmininką, Ministrą Pirmininką, vadovybės šeimos nariai, Lietuvos Respublikos oficialūs svečiai ir kiti asmenys saugomo asmens statusą įgyja nuo apsaugos paskyrimo Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais pagrindais ir tvarka momento. Lietuvos Respublikos oficialių svečių saugumo užtikrinimo lygį nustato Vyriausybė.

6 straipsnis. Saugomų asmenų apsaugos užtikrinimas

1. Vadovybės apsaugos departamentas užtikrina vadovybės apsaugą 24 valandas per parą, o kitų saugomų asmenų apsaugos užtikrinimo laikas nustatomas atsižvelgiant į jų saugumo užtikrinimo būtinybę ir interesus.

2. Vadovybės apsaugos departamentas užtikrindamas saugomų asmenų apsaugą gali:

- 1) panaudoti fizinę apsaugą;
- 2) kartu su saugomų objektų administracija nustatyti saugomuose objektuose leidimų sistemą;
- 3) panaudoti tarnybinius šunis ir technines priemones saugomų objektų patikrai ieškant sprogstamųjų medžiagų ir užtaisų;

4) panaudoti saugomų objektų kontrolės postuose ar už jų ribų technines priemones, skirtas ginklams ir (ar) šaudmenims, sprogmenims ir (ar) sprogstamosioms medžiagoms, kenksmingoms medžiagoms aptikti, nustatyti ir neutralizuoti, taip pat nusikalstamoms veikoms ir kitiems teisės pažeidimams fiksuoti;

5) vykdyti kriminalinę žvalgybą nusikalstamoms veikoms prieš saugomus asmenis užkardyti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-2263](#), 2012-10-02, *Žin.*, 2012, Nr. 122-6122 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2263

6) pagal savo kompetenciją atlikti teisės pažeidimų prevenciją;

7) informuodamas saugomų objektų administraciją, saugomuose objektuose, išskyrus oro uostus, nustatyti specialų režimą. Oro uostuose specialus režimas nustatomas derinant su šių saugomų objektų administracija;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-2178](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20863

8) bendradarbiauti su užsienio šalių, Lietuvos Respublikos oficialių svečių, saugomų asmenų apsaugos tarnybų darbuotojais;

9) įstatymų nustatyta tvarka pasitelkti karinius vienetus užtikrinant saugomų asmenų apsaugą, kai tam nepakanka ar nėra tinkamų Vadovybės apsaugos departamento ir kitų vidaus reikalų statutinių įstaigų pajėgų.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [X-678](#), 2006-06-08, *Žin.*, 2006, Nr. 72-2693 (2006-06-28), i. k. 1061010ISTA000X-678

7 straipsnis. Saugomų asmenų teisės

Saugomas asmuo turi teisę:

- 1) reikalauti, kad būtų paskirta apsauga jo šeimos nariams, gyvenamajai ir (ar) darbo vietai;
- 2) reikalauti, kad būtų sustiprinta jo, taip pat gyvenamosios ir (ar) darbo vietos apsauga;
- 3) į privataus gyvenimo neliečiamumą. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnams draudžiama pažeisti asmeninį saugomų asmenų gyvenimo, jų tarpusavio santykių su šeimos nariais ar kitais asmenimis privatumą, išskyrus atvejus, kai šios teisės užtikrinimas iš esmės pakenktų saugomo asmens saugumo užtikrinimui;
- 4) motyvuotai reikalauti, kad būtų pakeisti pareigūnai, užtikrinantys jo fizinę apsaugą;
- 5) teikti pasiūlymus dėl geresnio apsaugos organizavimo, reikalauti pašalinti esamus trūkumus.

8 straipsnis. Saugomų asmenų pareigos

1. Saugomi asmenys:

- 1) nedelsdami informuoja Vadovybės apsaugos departamentą apie savo ir (ar) savo šeimos narių sveikatai ar gyvybei gresiantį pavojų;
- 2) rūpinasi, kad Vadovybės apsaugos departamentui būtų teikiama informacija apie jų dienotvarkę ir jos pasikeitimus;
- 3) gavę iš Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų informaciją apie galimą pavojų savo gyvybei ar sveikatai, atsižvelgia į jų siūlomus dienotvarkės ar kelionės maršrutų pakeitimus;
- 4) negali naudoti savo apsaugai skirtų transporto priemonių pašaliniais žmonėms vežti, jeigu tai galėtų trukdyti jų pačių saugumui užtikrinti;
- 5) negali sudaryti kliūčių Vadovybės apsaugos departamento pareigūnams atlikti pareigas;
- 6) turi sudaryti ji saugantiems pareigūnams tinkamas sąlygas jų funkcijoms atlikti, susilaikyti nuo veiksmų, kurie ženkliai apsunkintų saugumo užtikrinimą;
- 7) turi susilaikyti nuo veiksmų, nesusijusių su savo pareigomis, jei Vadovybės apsaugos departamento pareigūnai informuoja, kad nėra galimybių užtikrinti šių asmenų saugumą.
2. Vadovybės apsaugos departamentas neatsako už padarinius, atsiradusius dėl to, kad saugomi asmenys pažeidė šio Įstatymo nustatytas pareigas, jei dėl tokio pažeidimo jų saugumo užtikrinimas tapo neįmanomas.

9 straipsnis. Saugomų objektų apsaugos užtikrinimas ir saugomų objektų apsaugos zonų nustatymas

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XII-2178](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20863

1. Saugomų objektų apsauga užtikrinama nustatant juose specialų režimą.
2. Specialus režimas gali būti užtikrinamas:
 - 1) panaudojant fizinę apsaugą;
 - 2) įvedant leidimų sistemą;
 - 3) panaudojant tarnybinius šunis ir technines priemones, skirtas ginklams, šaudmenims ar sprogstamosioms medžiagoms, kenksmingoms medžiagoms aptikti, nustatyti ir (ar) neutralizuoti;
 - 4) panaudojant prevencines ir technines priemones, skirtas saugomiems objektams nuo neteisėtų veikų apsaugoti;
 - 5) vykdant kriminalinę žvalgybą nusikalstamoms veikoms prieš saugomus objektus užkardyti.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-2263](#), 2012-10-02, Žin., 2012, Nr. 122-6122 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2263

3. Saugomų objektų – Prezidentūros, Seimo, Vyriausybės pastatų, Respublikos Prezidento, Ministro Pirmininko rezidencijų pastatų su jiems priskirtais žemės sklypais ir priklausiniais – apsaugai užtikrinti, be šio straipsnio 2 dalyje nustatyto specialaus režimo, nustatomos saugomų objektų apsaugos zonos. Saugomų objektų apsaugos zonų ribas tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2178](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20863

4. Saugomų objektų apsaugos zonose šiuo įstatymu nustatomi tokie apribojimai:
 - 1) saugomų objektų apsaugos zonose draudžiama statyti ar rekonstruoti viešojo naudojimo pastatus, dėl kurių gali padidėti transporto priemonių ir (ar) žmonių srautai, taip pat naujus gamybos ir pramonės paskirties pastatus, automobilių stovėjimo aikštes, degalines, sprogmenų ir (ar) degių medžiagų saugyklos, jų prekybos vietas;
 - 2) saugomų objektų apsaugos zonose statomų ar rekonstruojamų statinių aukštis negali viršyti Vyriausybės nustatyto maksimalaus aukščio;
 - 3) saugomų objektų apsaugos zonose statyti naujus ar rekonstruoti esamus statinius, keisti jų paskirtį, sudaryti žemės sklypų ir (ar) statinių perleidimo, nuomos ar panaudos sandorius leidžiama tik suderinus su Vadovybės apsaugos departamentu Vyriausybės nustatyta tvarka;
 - 4) Respublikos Prezidento ir Ministro Pirmininko rezidencijų pastatų su jiems priskirtais žemės sklypais ir priklausiniais apsaugai užtikrinti nustatytoje saugomų objektų apsaugos zonose esančiuose valstybiniuose statiniuose būstas (gyvenamosios patalpos) gali būti suteiktas (suteiktos) tik saugomiems asmenims ir kartu su jais gyvenantiems šeimos nariams (sutuoktiniui (sugyventiniui), jų nepilnamečiams vaikams (įvaikiams), saugomo asmens ir jo sutuoktinio tėvams ir asmenims, kurių globėju ar rūpintoju įstatymų nustatyta tvarka yra paskirtas saugomas asmuo);
 - 5) Vadovybės apsaugos departamento sprendimu saugomų objektų apsaugos zonose gali būti įrengta atitvarų, užtvarų ir kitų konstrukcijų, skirtų transporto priemonei sustabdyti ir (ar) transporto priemonių privažiavimui prie saugomų objektų apriboti;
 - 6) Vadovybės apsaugos departamento siūlymu Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo nustatyta tvarka oro erdvės dalys virš saugomų objektų apsaugos zonų gali būti paskelbtos kaip draudžiamos, ribojamos arba pavojingos civilinei aviacijai zonos, kuriose taikomos specialios procedūros.

TAR pastaba. 9 straipsnio 4 dalies nuostatos dėl saugomų objektų apsaugos zonose nustatytų apribojimų netaikomos iki įstatymo Nr. XII-2178 įsigaliojimo dienos (2016-05-01) pradėtiems statybos, statinių rekonstrukcijos ar jų paskirties keitimo darbams, taip pat sudarytiems ar sudarymo metu esantiems žemės sklypų ir (ar) statinių perleidimo, nuomos ar panaudos sandoriams.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2178](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20863

5. Valstybinė žemė, esanti Respublikos Prezidento ir Ministro Pirmininko rezidencijų pastatų su jiems priskirtiniais žemės sklypais ir priklausiniais apsaugai užtikrinti nustatytoje saugomų objektų apsaugos zonoje, perduodama neatlygintinai naudotis Vadovybės apsaugos departamentui Lietuvos Respublikos žemės įstatymo nustatyta tvarka, išskyrus žemės sklypus ar jų dalis, kurie reikalingi kitiems asmenims priklausantiems statiniams ar įrenginiams eksploatuoti.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2178](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20863

TREČIASIS SKIRSNIS

VADOVYBĖS APSAUGOS DEPARTAMENTO TEISINIS STATUSAS, UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

10 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento teisinis statusas

Vadovybės apsaugos departamentas yra įstatymų nustatyta tvarka įsteigta biudžetinė įstaiga, užtikrinanti saugomų asmenų apsaugą, o įvedus karo padėtį ar ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) metu yra sudedamoji ginkluotųjų pajėgų dalis, ginanti valstybę ir įgyvendinanti kitus įstatymų jai pavestus uždavinius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1283](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-28, i. k. 2014-15005

11 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento uždaviniai

1. Pagrindiniai Vadovybės apsaugos departamento uždaviniai yra užtikrinti saugomų asmenų apsaugą nuo kėsinosi į jų gyvybę ir (ar) sveikatą ir saugomų objektų apsaugą.

2. Vadovybės apsaugos departamento uždavinių įgyvendinimo karo atveju, taip pat saugant užsienio valstybių diplomatinės atstovybės, tarptautinių organizacijų atstovybės ir konsulines įstaigas bei asmenis, kurie naudojami diplomatiniais ir konsuliniais imunitetais ir privilegijomis, ir uždavinių įgyvendinimo karinėse teritorijose bei kituose specialaus teisinio režimo objektuose ypatumus nustato tarptautinės sutartys ir kiti teisės aktai.

12 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento funkcijos

Vadovybės apsaugos departamentas:

1) Lietuvos Respublikos teritorijoje organizuoja ir vykdo saugomų asmenų apsaugą, koordinuoja Vidaus reikalų ministerijos tarnybų ir kitų institucijų, padedančių užtikrinti saugomų asmenų bei objektų saugumą, veiksmus ir pagal savo kompetenciją atsako už saugomų asmenų bei objektų saugumą;

2) už Lietuvos Respublikos ribų užtikrina tik fizinę vadovybės apsaugą. Vadovybės apsaugos už Lietuvos Respublikos ribų užtikrinimo pagrindus nustato tarptautinės teisės aktai;

3) įstatymų nustatyta tvarka ir Vyriausybės nustatyta mastu vykdo kriminalinę žvalgybą, kad užtikrintų jam pavestų uždavinių įgyvendinimą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-2263](#), 2012-10-02, *Žin.*, 2012, Nr. 122-6122 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2263

4) nustato ir užtikrina specialų režimą saugomuose objektuose;

5) kontroliuodamas asmenų, teisėtai turinčių su savimi ginklų, šaunamųjų ginklų dalių ar šaudmenų, patekimą į saugomus objektus, sudaro sąlygas ginklus, šaunamųjų ginklų dalis ar šaudmenis Vadovybės apsaugos departamento direktoriaus nustatyta tvarka palikti laikinai saugoti buvimo saugomame objekte laikotarpiui;

6) įvedus karo padėtį ar ginkluotos gynybos nuo agresijos (karo) metu priskiriamas ginkluotosioms pajėgoms ir gina valstybę;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-1283](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-28, i. k. 2014-15005

7) renka, kaupia, analizuoja ir apibendrina informaciją, susijusią su jo uždavinių įgyvendinimu ir funkcijų atlikimu;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1283](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-28, i. k. 2014-15005

8) vidaus reikalų centrinių įstaigų vadovų prašymu padeda atlikti vidaus reikalų statutinėms įstaigoms pavestas funkcijas. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų pasitelkimo tvarką ir konkrečias užduotis nustato Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2369](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14171

9) atlieka kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1283](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-28, i. k. 2014-15005

Nr. [XII-2369](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14171

13 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento bendradarbiavimas su Lietuvos Respublikos bei užsienio šalių institucijomis ir įstaigomis

Vadovybės apsaugos departamentas savo uždaviniams įgyvendinti ir funkcijoms atlikti bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių institucijomis, įstaigomis ir visuomeninėmis organizacijomis, kriminalinės žvalgybos subjektais, kitomis Lietuvos Respublikos teisėsaugos institucijomis ir įstaigomis bei užsienio šalių institucijomis ir įstaigomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-2263](#), 2012-10-02, *Žin.*, 2012, Nr. 122-6122 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2263

14 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento teisė gauti informaciją

1. Valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos ir įmonės privalo sudaryti sąlygas Vadovybės apsaugos departamentui neatlygintinai naudotis Vadovybės apsaugos departamento uždaviniams įgyvendinti būtiniais šių valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų ir įmonių tvarkomais valstybės registrų (kadastrų) ir žinybinių registrų, klasifikatorių, informacinių sistemų ir duomenų rinkmenų duomenimis. Kitų juridinių asmenų, taip pat fizinių asmenų turimais duomenimis, būtiniais Vadovybės apsaugos departamento uždaviniams įgyvendinti, Vadovybės apsaugos departamentas naudojasi pagal atskiras sutartis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, *Žin.*, 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

2. Lietuvos Respublikos teisėsaugos institucijos, taip pat kitos valstybės ir savivaldybių institucijos bei įstaigos, gavusios informaciją apie pavojų saugomų asmenų ir objektų saugumui, privalo nedelsdamos apie tai pranešti Vadovybės apsaugos departamentui.

KETVIRTASIS SKIRSNIS

VADOVYBĖS APSAUGOS DEPARTAMENTO VALDYMAS IR STRUKTŪRA

15 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamentas ir jo struktūriniai padaliniai

1. Vadovybės apsaugos departamentą steigia ir jo nuostatus tvirtina Vyriausybė. Vadovybės apsaugos departamentas reorganizuojamas, pertvarkomas ar likviduojamas teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Vadovybės apsaugos departamentą sudaro skyriai, poskyriai ir kiti struktūriniai padaliniai.

16 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento vadovybė

1. Vadovybės apsaugos departamentui vadovauja direktorius. Vadovybės apsaugos departamento direktorių vidaus reikalų ministro teikimu 5 metų kadencijai skiria ir iš jų atleidžia Vyriausybė. Tas pats asmuo Vadovybės apsaugos departamento direktoriumi gali būti skiriamas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės.

2. Vadovybės apsaugos departamento direktorius yra tiesiogiai pavaldus vidaus reikalų ministrui ir atskaitingas Vyriausybei.

3. Vadovybės apsaugos departamento direktoriaus pavaduotojus į pareigas skiria ir iš jų atleidžia vidaus reikalų ministras Vidaus tarnybos statuto nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1859](#), 2015-06-25, paskelbta TAR 2015-07-03, i. k. 2015-10821

17 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento direktorius

1. Vadovybės apsaugos departamento direktorius:

1) atsako už Vadovybės apsaugos departamento uždavinių įgyvendinimą ir funkcijų atlikimą bei darbo organizavimą;

2) organizuoja, kontroliuoja ir koordinuoja Vadovybės apsaugos departamento ir jo struktūrinių padalinių veiklą;

3) teikia vidaus reikalų ministrui pasiūlymus dėl Vadovybės apsaugos departamento struktūrinių padalinių steigimo, pertvarkymo, reorganizavimo ar likvidavimo;

4) teikia vidaus reikalų ministrui tvirtinti Vadovybės apsaugos departamento struktūrą ir pareigybių sąrašą;

5) tvirtina Vadovybės apsaugos departamento valstybės tarnautojų pareigybių aprašymus;

6) skiria ir atleidžia iš pareigų Vadovybės apsaugos departamento pareigūnus ir kitus valstybės tarnautojus;

7) skatina Vadovybės apsaugos departamento pareigūnus ir kitus valstybės tarnautojus bei skiria jiems drausmines nuobaudas;

8) vidaus reikalų ministro pavedimu pagal savo kompetenciją atstovauja Vidaus reikalų ministerijai Vadovybės apsaugos departamento klausimais;

9) rengia ir teikia Vidaus reikalų ministerijai bei Finansų ministerijai Vadovybės apsaugos departamento paraiškas dėl biudžeto asignavimų;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, *Žin.*, 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

10) pagal savo kompetenciją leidžia įsakymus, organizuoja ir kontroliuoja jų vykdymą;

11) paskyrus apsaugą saugomiems asmenis, užtikrina jų supažindinimą su įgyjamomis teisėmis ir pareigomis;

12) nustato saugomų asmenų ir saugomų objektų saugumo užtikrinimo lygius;

13) atlieka kitas teisės aktų nustatytas funkcijas.

2. Vadovybės apsaugos departamento direktorius pagal savo kompetenciją turi teisę pakeisti, sustabdyti ar atšaukti Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų priimtus neteisėtus sprendimus.

3. Vadovybės apsaugos departamento direktoriumi gali būti asmuo, įgijęs aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą ir ne mažiau kaip 3 metus dirbęs vadovaujantį darbą valstybės tarnyboje.

18 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento valstybės tarnautojai

Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų statusą nustato Valstybės tarnybos įstatymas, šis Įstatymas bei kiti teisės aktai, reglamentuojantys statutinių valstybės tarnautojų tarnybos teisinius santykius, o kitų Vadovybės apsaugos departamento valstybės tarnautojų – Valstybės tarnybos įstatymas ir kiti teisės aktai, reglamentuojantys valstybės tarnybos teisinius santykius.

PENKTASIS SKIRSNIS

VADOVYBĖS APSAUGOS DEPARTAMENTO PAREIGŪNO TEISĖS, PAREIGOS IR ATSAKOMYBĖ

19 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento pareigūno teisės

1. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnai pagal savo kompetenciją turi teisę pakeisti ar atšaukti jiems pavaldžių pareigūnų priimtus sprendimus arba sustabdyti jų vykdymą.

2. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas, užtikrindamas Vadovybės apsaugos departamento uždavinių įgyvendinimą, turi teisę:

1) reikalauti iš fizinių ar juridinių asmenų imtis neatidėliotinių priemonių, kad būtų operatyviai pašalintos kliūtys, trukdančios Vadovybės apsaugos departamento pareigūnui atlikti jo tiesiogines užduotis. Teisėti Vadovybės apsaugos departamento pareigūno reikalavimai turi būti vykdomi besąlygiškai ir operatyviai;

2) šio Įstatymo nustatytais atvejais panaudoti šaunamuosius ginklus, fizinę jėgą ir (ar) kitas prievartos priemones;

3) užtikrindamas perdavimą informacijos, kurią ypatingais atvejais prašo perduoti saugomas asmuo, naudotis fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančiomis ryšių priemonėmis. Ryšių priemonės savininko reikalavimu Vadovybės apsaugos departamentas teisės aktų nustatyta tvarka turi atlyginti savininkui išlaidas ir (ar) padarytus nuostolius;

4) užtikrindamas saugomų asmenų saugumą, kreiptis į policiją, kad būtų apribotas arba uždraustas transporto ar pėsčiųjų judėjimas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, *Žin.*, 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

5) įstatymų nustatyta tvarka gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių ir kitų juridinių ir fizinių asmenų informaciją, būtiną Vadovybės apsaugos departamento uždaviniams įgyvendinti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, *Žin.*, 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

6) fotografuoti, daryti garso ar vaizdo įrašus nepažeisdamas asmens privataus gyvenimo neliečiamumo;

7) saugomų asmenų ir saugomų objektų saugumui užtikrinti naudoti plombas;

8) užtikrindamas saugomų asmenų, saugomų objektų saugumą, taip pat siekdamas užkirsti kelią daromam teisės pažeidimui prieš saugomus asmenis, įstatymų nustatyta tvarka sulaikyti ir pristatyti teisės pažeidėjus į Vadovybės apsaugos departamento ar kitų teisėsaugos institucijų tarnybines patalpas jų asmens tapatybei nustatyti, taip pat protokolams, aktams, pranešimams surašyti, asmenų turimiems daiktams apžiūrėti;

9) persekiodamas asmenį, įtariamą padariusį nusikalstamą veiką prieš saugomus asmenis ir (ar) saugomus objektus, taip pat siekdamas užkirsti kelią daromai nusikalstamai veikai, bet kuriuo paros metu įeiti į fiziniams ir juridiniams asmenims priklausančias gyvenamąsias ir negyvenamąsias patalpas, teritorijas, sustabdyti transporto priemones ir į jas patekti. Atsisakius paklusti, Vadovybės apsaugos departamento pareigūnai turi teisę jėga atidaryti patalpas ir transporto priemones. Apie tokius veiksmus nedelsiant, ne vėliau kaip per 24 valandas, pareigūnas praneša prokurorui;

10) persekiodamas asmenį, įtariamą padariusį nusikalstamą veiką prieš saugomus asmenis ir (ar) saugomus objektus, veždamas saugomą ar kitą asmenį, kuriam būtina neatidėliotina medicinos pagalba, į sveikatos priežiūros įstaigas ar kitais neatidėliotinais atvejais, nekliudomai naudotis visomis transporto priemonėmis, priklausančiomis fiziniams ar juridiniams asmenims. Transporto priemonės savininko reikalavimu Vadovybės apsaugos departamentas teisės aktų nustatyta tvarka turi atlyginti savininkui išlaidas ir (ar) padarytus nuostolius;

11) užtikrindamas specialų režimą saugomuose objektuose, teisės aktų nustatyta tvarka iš fizinių ar juridinių asmenų paimti ir perduoti policijai šaunamuosius ginklus, šaudmenis, sprogmenis, sprogstamąsias, narkotines ir kitas medžiagas, priemones ar daiktus, kuriems reikalingas leidimas arba kurių laikymą ar naudojimą draudžia įstatymas, jeigu yra pažeistos jų laikymo ar naudojimo taisyklės;

12) užtikrindamas saugomų asmenų ir (ar) saugomų objektų saugumą, apriboti asmenų, turinčių su savimi ginklų, šaunamųjų ginklų dalių ar šaudmenų, ar kitų asmenų, kurie gali sukelti grėsmę, patekimą į saugomus objektus;

13) užtikrindamas saugomo asmens saugumą jo lankymosi vietose ar saugomo objekto saugumą, apžiūrėti juridiniams ir fiziniams asmenims priklausančius ginklus, šaudmenis ir jų laikymo bei saugojimo vietas;

14) užtikrindamas saugomo asmens saugumą, panaudoti specialiąsias transporto priemones;

15) užtikrindamas apsaugą, taip pat siekdamas aptikti sprogstamuosius užtaisus, medžiagas ir (ar) kitas pavojingas medžiagas ir juos neutralizuoti suderinus su savininkais apžiūrėti ir specialiąja technika tikrinti fiziniams ir juridiniams asmenims priklausančias gyvenamąsias ir negyvenamąsias patalpas, taip pat užplombuotas patalpas, teritorijas ir (ar) transporto priemones. Neatidėliotinais atvejais Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas turi teisę atlikti šiuos veiksmus nederindamas su patalpų ar transporto priemonių savininkais. Tokiu atveju apie atliktus veiksmus nedelsiant, ne vėliau kaip per 24 valandas, pranešama prokurorui;

16) tikrinti ir apžiūrėti į saugomų objektų teritoriją įvažiuojantį ir iš jos išvažiuojantį transportą, fiziniams ar juridiniams asmenims priklausančiose transporto priemonėse esančius krovinius ir daiktus, taip pat kontrolės postuose tikrinti ir apžiūrėti asmenį ir jo bagažą;

17) suderinęs su saugomais asmenimis, keisti jų suplanuotus kelionių maršrutus, gyvenamąsias ir lankymosi vietas, jei iškyla grėsmė saugomų asmenų gyvybei ir (ar) sveikatai ir tai yra būtina jų saugumui užtikrinti;

18) užtikrindamas saugomų asmenų ir (ar) saugomų objektų saugumą, laikinai apriboti patekimą į tam tikrą teritoriją ar patalpą, įpareigoti fizinius ir juridinius asmenis laikinai nutraukti vykdomus darbus, laikinai apriboti ar uždrausti transporto eismą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, *Žin.*, 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

19) vykdydamas teisės pažeidimų prevenciją ir turėdamas pagrįstų duomenų, kad asmuo gali daryti teisės pažeidimus, galinčius kelti grėsmę saugomų asmenų ir (ar) saugomų objektų saugumui, pareikšti jam oficialų įspėjimą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, *Žin.*, 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

20) užtikrindamas saugomo asmens saugumą, reikalauti iš asmens (asmenų) nesiartinti prie saugomo asmens iki Vadovybės apsaugos departamento pareigūno nurodyto atstumo;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, *Žin.*, 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

21) ir kitas įstatymų jam suteiktas teises.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, *Žin.*, 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

19¹ straipsnis. Oficialaus įspėjimo taikymas

1. Oficialus įspėjimas asmeniui šiame Įstatyme suprantamas kaip Vadovybės apsaugos departamento pareigūno rašytinis reikalavimas asmeniui laikytis Lietuvos Respublikos Konstitucijos ir įstatymų, nevaržyti kitų žmonių teisių ir laisvių, nedaryti kitų teisės pažeidimų ir supažindinimas su galimomis teisinėmis pasekmėmis.

2. Oficialus įspėjimas taikomas vykdant teisės pažeidimų prevenciją, kai yra pagrįstų duomenų, kad asmuo gali daryti teisės pažeidimus, galinčius kelti grėsmę saugomų asmenų ir (ar) saugomų objektų saugumui.

3. Pareikšti asmeniui oficialų įspėjimą turi teisę Vadovybės apsaugos departamento direktorius, jo pavaduotojai arba Vadovybės apsaugos departamento direktoriaus ar jo pavaduotojų įgalioti asmenys.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas oficialus įspėjimas asmeniui pareiškiamas asmeniškai, pateikiant asmeniui susipažinti pasirašytinai. Oficialiai įspėtas asmuo turi teisę gauti jo oficialaus įspėjimo nuorašą.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, *Žin.*, 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

20 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento pareigūno pareigos

1. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas privalo:

1) gerbti ir ginti žmogaus garbę ir orumą, kitas teises bei laisves;
 2) užtikrinti saugomų asmenų, saugomų objektų saugumą;
 3) gavęs pranešimą apie daromą nusikalstamą veiką ar kitokį teisės pažeidimą arba pats būdamas įvykio liudytoju, imtis neatidėliotinų priemonių užkirsti kelią daromai nusikalstamai veikai ar kitam teisės pažeidimui; įvykio vietai bei įrodymams apsaugoti; nusikalstamos veikos liudytojams nustatyti; sulaikyti ir pristatyti į policijos įstaigą asmenį, įtariamą padariusį įstatymų uždraustą veiką. Šio punkto reikalavimai, išskyrus reikalavimą pranešti apie tai policijos įstaigai, netaikomi Vadovybės apsaugos departamento pareigūnui tais atvejais, kai šios pareigos vykdymas iš esmės pakenktų įgyvendinti Vadovybės apsaugos departamento pareigūno vykdomą užduotį;

4) užtikrinti sulaikytų asmenų teises ir teisėtus interesus, suteikti neatidėliotiną pagalbą asmeniui, nukentėjusiam nuo teisės pažeidimo ar esančiam bejėgiškos būklės;

5) imtis visų galimų priemonių žmonių gyvybei ir sveikatai, asmens, valstybės, visuomeninių ar kitų organizacijų turtui gelbėti stichinių nelaimių, katastrofų, avarijų ir kitų ypatingų situacijų atvejais;

6) teisės aktų nustatyta tvarka saugoti informaciją, susijusią su saugomo asmens gyvenimo privatumu, jeigu ko kita nereikalauja tarnybinės pareigos;

7) pagal savo kompetenciją vykdyti kriminalinę žvalgybą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-2263](#), 2012-10-02, *Žin.*, 2012, Nr. 122-6122 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2263

8) vengti nereikalingų asmens teisių suvaržymų;

9) atlikti ir kitas įstatymų jam nustatytas pareigas.

2. Atlikdamas tarnybines pareigas, Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas privalo prisistatyti. Jei pareigūnas neturi skiriamųjų ženklų (specialios aprangos (uniformos) arba specialaus tarnybinio ženklo) arba jei asmuo reikalauja, Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas privalo pateikti tarnybinį pažymėjimą.

21 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento pareigūno atsakomybė

1. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas asmeniškai atsako už savo veiksmus ir sprendimus bei jų padarinius.

2. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas, atlikdamas pareigas ir pažeidęs įstatymų reikalavimus, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, traukiamas drausminėn, administracinėn, civilinėn, materialinėn ar baudžiamojon atsakomybėn.

3. Žinomai neteisėto įsakymo ar nurodymo vykdymas Vadovybės apsaugos departamento pareigūno nuo atsakomybės neatleidžia.

4. Neteisėta Vadovybės apsaugos departamento pareigūno veika fiziniam ar juridiniam asmeniui padaryta žala atlyginama įstatymų nustatyta tvarka.

5. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas neatsako už žalą, padarytą veikiant pagal įstatymų ir kitų teisės aktų suteiktus įgaliojimus.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS

ŠAUNAMŲJŲ GINKLŲ IR KITOKIŲ PRIEVARTOS PRIEMONIŲ NAUDOJIMAS

22 straipsnis. Prievartos naudojimo sąlygos

1. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas turi teisę panaudoti prievartą tik tarnybinio būtinumo atvejais ir tik tiek, kiek to reikia tarnybinėms pareigoms įvykdyti. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas naudoti prievartą privalo adekvačiai esamoms aplinkybėms ir proporcingai esamam pavojui, atsižvelgdamas į konkrečią situaciją, teisės pažeidimo pobūdį, intensyvumą ir individualias pažeidėjo savybes. Fizinė prievarta naudojama tik tada, kai psichinė

prievarta buvo neveiksminga arba kai bet koks delsimas kelia pavojų Vadovybės apsaugos departamento pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Psichinę prievartą Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas turi teisę panaudoti šio straipsnio 3, 4 dalyse arba šio įstatymo 23 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais.

3. Fizinę prievartą Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas turi teisę panaudoti šiais atvejais:

1) saugodamasis ar siekdamas apsaugoti kitus asmenis nuo gresiančio pavojaus gyvybei ar sveikatai;

2) kai asmenys vengia vykdyti Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų reikalavimus ar nurodymus (siekdamas priversti asmenis paklusti), taip pat sulaikydamas asmenis (jeigu jie priešinasi);

3) atremdamas kėsiniimąsi į šaunamąjį ginklą, sprogmenis, specialiąsias priemones, ryšio priemones ir siekdamas šiuos objektus susigrąžinti;

4) atremdamas statinių (įskaitant patalpas), transporto priemonių ar kito turto, teritorijų užpuolimus arba šiuos užimtus objektus išlaisvindamas;

5) patekdamas į teritorijas, patalpas ar transporto priemones per kratą ar poėmį arba kai turimais duomenimis jose gali būti laikomi įkaitai arba slėptis asmenys, galimai padarę administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas;

6) stabdydamas transporto priemonę, laivą ar orlaivį (tarnybinio būtinumo atvejais);

7) užkirsdamas kelią administraciniams nusižengimams ar nusikalstamoms veikoms.

4. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas turi teisę naudoti antrankius ir surišimo priemones:

1) prieš agresyvius ar linkusius žaloti asmenis;

2) konvojuodamas arba pristatydamas į policijos įstaigą, kitą instituciją ar įstaigą administracinius nusižengimus ar nusikalstamas veikas padariusius (galimai padariusius) asmenis, atlikdamas šių asmenų apžiūrą, taip pat vykdydamas asmenų išsiuntimą iš Lietuvos Respublikos ar vykdydamas šių asmenų grąžinimą į Lietuvos Respubliką.

5. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas turi teisę transporto priemone stabdyti kitą transporto priemonę šią blokuodamas. Kai stabdoma transporto priemonė ar joje esantys asmenys savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų Vadovybės apsaugos departamento pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai, Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas turi teisę kita transporto priemone ar tam skirta specialiąja priemone taranuoti stabdomą transporto priemonę. Jei Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas, vairuojantis transporto priemonę, blokuoja arba taranuoja kitą transporto priemonę ir dėl to kyla pavojus asmenų gyvybei ar sveikatai, po šių veiksmų nedelsdamas turi imtis priemonių šių veiksmų padariniams pašalinti.

6. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas turi teisę kaip specialiąją priemonę panaudoti šaunamąjį ginklą, iššaudamas į specialiųjų priemonių specifikaciją įtrauktus užtaisus, kurių keliamas poveikis sukurtas nesukelti tiesioginio pavojaus nei asmens, prieš kurį naudojamas šaunamasis ginklas, nei kitų asmenų gyvybei.

7. Kai nėra neišvengiamo pavojaus Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, specialiąsias priemones (išskyrus antrankius, asmenų sulaikymo, surišimo ar tramdymo priemones ar įrankius) naudoti draudžiama:

1) prieš asmenis, jei akivaizdu arba Vadovybės apsaugos departamento pareigūnui žinoma, kad jie neįgalūs;

2) prieš asmenis, jei Vadovybės apsaugos departamento pareigūnui yra žinoma, kad jie turi neliečiamybės teisę;

3) prieš moteris, jei akivaizdu arba Vadovybės apsaugos departamento pareigūnui žinoma, kad jos nėščios;

4) prieš nepilnamečius asmenis, jei jų išvaizda atitinka amžių.

8. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas, panaudojęs psichinę ar fizinę prievartą ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų

padariniams pašalinti. Apie Vadovybės apsaugos departamento pareigūno panaudotą fizinę ar psichinę prievartą, jei tai lėmė asmens mirtį arba gyvybei pavojingą sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

9. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su psichinės ar fizinės prievartos panaudojimu. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė).

10. Specialiųjų priemonių specifikaciją ir naudojimo tvarką nustato Vyriausybė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2369](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14171

23 straipsnis. Šaunamųjų ginklų ir sprogmenų naudojimas

1. Šaunamieji ginklai ar sprogmenys gali būti panaudoti tik išimtiniais atvejais, kai tai neišvengiamai būtina ir kai psichinė ar fizinė prievarta buvo neveiksminga arba kyla neišvengiamas pavojus asmens gyvybei ar sveikatai.

2. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš asmenis šiais atvejais:

1) atremdamas ginkluotą įsiveržimą į Lietuvos Respublikos teritoriją;

2) atremdamas ginkluotus saugomų objektų, užsienio valstybių diplomatinių ir tarptautinių organizacijų atstovybių ir jų teritorijų, užsienio valstybių konsulinių įstaigų ir jų teritorijų bei šių institucijų vadovų rezidencijų ir jų teritorijų, Lietuvos Respublikos valstybės ar savivaldybių institucijų ar įstaigų ar jų teritorijų, strateginę ar svarbią reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ar jų teritorijų ir ypatingą strateginę reikšmę ar strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įrenginių ar jų teritorijų užpuolimus, šiuos užimtus objektus išlaisvindamas;

3) gindamasis ar gindamas kitą asmenį nuo pradėto ar tiesiogiai gresiančio pavojingo gyvybei ar sveikatai nusikalstamo kėsینimosi;

4) išlaisvindamas įkaitus arba užkirsdamas kelią įkaitų pagrobimui arba teroro aktui;

5) sulaikydamas nusikalstamą veiką galimai padariusį asmenį, jeigu kyla neišvengiamas pavojus Vadovybės apsaugos departamento pareigūno ar kito asmens gyvybei ar sveikatai;

6) sulaikydamas transporto priemonę vairuojantį asmenį, kuris savo veiksmais kelia neišvengiamą pavojų Vadovybės apsaugos departamento pareigūno ar kito asmens gyvybei.

3. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas, nesukeldamas tiesioginio pavojaus asmens gyvybei, turi teisę panaudoti šaunamąjį ginklą prieš gyvūną, laivą, orlaivį arba transporto priemonę, jei kyla neišvengiamas pavojus Vadovybės apsaugos departamento pareigūno arba kitų asmenų gyvybei ar sveikatai.

4. Ketindamas naudoti šaunamąjį ginklą ar sprogmenis, Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas privalo įspėti apie šį ketinimą, suteikdamas asmeniui galimybę įvykdyti teisėtus reikalavimus, išskyrus atvejus, kai delsimas kelia neišvengiamą pavojų Vadovybės apsaugos departamento pareigūno arba kito asmens gyvybei ar sveikatai arba kai toks įspėjimas yra neįmanomas.

5. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas, nekeldamas pavojaus įstatymų saugomoms vertybėms, turi teisę iššauti iš šaunamojo ginklo, kai būtina duoti pavojaus signalą ar išsikviesti pagalbą.

6. Šio straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 4 punktuose nustatytais atvejais Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas turi teisę panaudoti sprogmenis prieš asmenis. Be to, nesukeldamas tiesioginio pavojaus asmens gyvybei, Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas sprogmenis turi teisę panaudoti sprogstamiesiems įtaisams sunaikinti, patekdamas į patalpą (vietą), kurioje laikomi įkaitai ar daromi kiti pavojų asmens gyvybei ar sveikatai keliantys nusikalstami veiksmai.

7. Kai nėra neišvengiamo pavojaus Vadovybės apsaugos departamento pareigūno arba kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, naudoti šaunamąjį ginklą ar sprogmenis draudžiama:

1) žmonių susibūrimo vietose, jeigu dėl to gali nukentėti pašaliniai asmenys, išskyrus šio straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytus atvejus;

2) patalpose, kuriose yra sprogstamųjų medžiagų, lengvai užsidegančių medžiagų, galinčių sukelti pavojų asmens gyvybei ir sveikatai ar visuomenės saugumui.

8. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnas panaudojęs šaunamąjį ginklą ar sprogmenis ir taip sukėlęs pavojų asmens gyvybei ar sveikatai, turi suteikti asmeniui reikalingą neatidėliotiną medicinos ar kitą būtinąją pagalbą ir imtis kitų reikalingų priemonių pavojingiems savo veiksmų padariniams pašalinti. Apie Vadovybės apsaugos departamento pareigūno panaudotą šaunamąjį ginklą ar sprogmenis, jei tai lėmė asmens mirtį arba sveikatos sutrikdymą, nedelsiant pranešama prokurorui.

9. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnai turi būti specialiai parengti ir reguliariai tikrinami, ar jie sugeba veikti situacijomis, susijusiomis su šaunamojo ginklo ar sprogmenų panaudojimu. Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų parengimo ir tikrinimo tvarką nustato Vyriausybė.

10. Šio straipsnio 1, 2, 3 dalių ir 7 dalies 1 punkto nuostatos netaikomos tais atvejais, kai šaunamasis ginklas naudojamas kaip specialioji priemonė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2369](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14171

24 straipsnis. *Neteko galios nuo 2017-01-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-2369](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14171

25 straipsnis. *Neteko galios nuo 2017-01-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-2369](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14171

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, *Žin.*, 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

26 straipsnis. *Neteko galios nuo 2017-01-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-2369](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14171

SEPTINTASIS SKIRSNIS

VADOVYBĖS APSAUGOS DEPARTAMENTO FINANSAVIMAS, MATERIALINIS APRŪPINIMAS IR VEIKLOS KONTROLĖ

27 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento finansavimas

1. Vadovybės apsaugos departamentas yra biudžetinė įstaiga, finansuojama iš valstybės biudžeto, turi atskirą išlaidų sąmatą. Vadovybės apsaugos departamento direktorius yra Vadovybės apsaugos departamentui skirtų valstybės biudžeto asignavimų valdytojas.

2. Vadovybės apsaugos departamentui finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos.

28 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento materialinis ir techninis aprūpinimas

1. Vadovybės apsaugos departamentas materialiai ir techniškai aprūpinamas iš jam išlaikyti skirtų lėšų arba kitų lėšų, skirtų įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

2. Vadovybės apsaugos departamentas valdo, naudoja valstybės turtą ir juo disponuoja teisės aktų nustatyta tvarka.

29 straipsnis. Vadovybės apsaugos departamento veiklos kontrolė

1. Vadovybės apsaugos departamento veiklą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka pagal savo kompetenciją kontroliuoja vidaus reikalų ministras, įgaliotos valstybės institucijos ir įstaigos.

2. Vadovybės apsaugos departamento vidaus darbo ir kontrolės tvarką nustato Vadovybės apsaugos departamento direktorius.

AŠTUNTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30 straipsnis. Kitų teisės aktų galiojimas ir pasiūlymai Vyriausybei

1. Iki šio Įstatymo įsigaliojimo priimti teisės aktai, reglamentuojantys Vadovybės apsaugos departamento pareigūnų socialines garantijas, galioja tol, kol bus priimti atitinkami juos pakeičiantys ir šį Įstatymą įgyvendinantys teisės aktai.

2. Vyriausybė per 3 mėnesius nuo šio Įstatymo įsigaliojimo:

- 1) parengia ir pateikia Seimui šiam Įstatymui įgyvendinti reikalingų įstatymų projektus;
- 2) priima kitus teisės aktus, reikalingus šio Įstatymo nuostatomis įgyvendinti.

31 straipsnis. Netekę galios teisės aktai

Įsigaliojus šiam Įstatymui, netenka galios:

1) Lietuvos Respublikos 1991 m. rugpjūčio 27 d. įstatymas Nr. I-1706 „Dėl Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos Apsaugos skyriaus nuostatų patvirtinimo“, išskyrus šių nuostatų VII skirsnį, kuris galioja iki šio Įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje numatyto termino;

2) Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Respublikos Prezidento, Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko ir oficialių svečių apsaugos departamento“ (Žin., 1993, Nr. [17-427](#));

3) Lietuvos Respublikos Prezidento, Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko ir oficialių svečių apsaugos departamento nuostatų 3, 4, 22, 25, 26, 32 straipsnių pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas (Žin., 1998, Nr. [61-1727](#)).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-678](#), 2006-06-08, Žin., 2006, Nr. 72-2693 (2006-06-28), i. k. 1061010ISTA000X-678

Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo 6 straipsnio papildymo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2263](#), 2012-10-02, Žin., 2012, Nr. 122-6122 (2012-10-20), i. k. 1121010ISTA0XI-2263

Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo 2, 6, 9, 12, 13 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-341](#), 2013-05-28, Žin., 2013, Nr. 62-3056 (2013-06-12), i. k. 1131010ISTA0XII-341

Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo 2, 14, 16, 17, 19, 22, 25 straipsnių pakeitimo ir papildymo, Įstatymo papildymo 19-1 straipsniu įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1164](#), 2014-09-25, paskelbta TAR 2014-10-03, i. k. 2014-13589

Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 23 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1283](#), 2014-10-21, paskelbta TAR 2014-10-28, i. k. 2014-15005

Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 10 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1859](#), 2015-06-25, paskelbta TAR 2015-07-03, i. k. 2015-10821

Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2178](#), 2015-12-15, paskelbta TAR 2015-12-29, i. k. 2015-20863

Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 6 ir 9 straipsnių pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2369](#), 2016-05-19, paskelbta TAR 2016-05-27, i. k. 2016-14171

Lietuvos Respublikos vadovybės apsaugos įstatymo Nr. IX-1183 2, 12, 22, 23 straipsnių pakeitimo ir 24, 25, 26 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymas